

**Projekt współfinansowany
ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej**

KLASA 2 - 3

GRUDZIEŃ nr 1

TEMAT DNIA: LIST DO MIKOŁAJA

W tym magicznym miesiącu witamy się i żegnamy piosenką dostosowaną do tematyki dnia na melodię *Jingle Bells*. Tworzymy łańcuchy gwiazdne do hasła MIKOŁAJ. Przypominamy opis postaci. Reagujemy na różne sygnały, powtarzając jednocześnie słowa: adresat, nadawca. Praktycznie poznajemy budowę listu. Czytamy list do Mikołaja, zwracając uwagę na zwroty grzecznościowe, pisownię wielką literą i interpunkcję. Rozmawiamy o wymarzonych prezentach. Rozwiązujemy krzyżówki i rebusy. Poznajemy alfabet i w zabawie ćwiczymy układanie wyrazów w kolejności alfabetycznej. Wyszukujemy i zapisujemy przykłady imion i zabawek na kolejne litery alfabetu. Czytamy dalsze przygody szkolnych przyjaciół. Poznajemy zasadę ortograficzną „ó-o”. Działamy, śpiewamy, tańczymy, prezentujemy się, czytamy, piszemy.

Należy przygotować:

- tekst „Za oknami pada...” oraz podkład muzyczny melodii *Jingle Bells*,
- paski papieru i mazak do zapisywania skojarzeń oraz ilustrację przedstawiającą św. Mikołaja,
- należy przygotować materiały do wprowadzenia listu – tekst listu do św. Mikołaja pocięty na części oraz hasła z wyrazami określającymi budowę listu i zdania wyjaśniające poszczególne element budowy listu,
- wielkie pudło do zabawy „Prezenty”,
- litery alfabetu i karteczki do zapisywania imion i prezentów (dwa kolory),

ZABAWA POWITALNA – MIKOŁAJKI na melodię *Jingle Bells*

*Za oknami pada w ten zimowy dzień,
a nasza gromada głośno cieszy się.
Przyszły mikołajki i prezentów czas,
dzisiaj świat jak z pięknej bajki gości wokół nas.*

*Refren: Chodźcie tu, chodźcie tu,
wszyscy bawmy się!
U nas w klasie dziś Mikołaj
więc cieszymy się! Hej!*

Zapraszamy dzieci do piosenki powitalnej, którą śpiewały w pierwszej klasie. Dobieramy się parami i stajemy tak, aby widzieć dobrze tekst. Tekst zwrotki śpiewamy, a podczas refrenu stajemy w parach twarzami do siebie i wykonujemy następujące ruchy:

- 2 razy klaszczemy w prawe ręce.
- 2 razy klaszczemy w lewe ręce.
- 2 razy klaszczemy w swoje uda.
- 2 razy klaszczemy w obie ręce partnera.
- 8 krokami wykonujemy kółko z partnerem trzymając się za ręce.

Temat powtarzamy 2 razy.

Możemy umówić się z dziećmi, że w grudniu będziemy się witać i żegnać tą właśnie zimową piosenką, a słowa będziemy dostosowywać do tematów lekcji.

MIKOŁAJ – tworzenie skojarzeń.

Dzieci siedzą w kręgu. Nauczyciel na środku kładzie ilustrację przedstawiającą św. Mikołaja. Zaczynamy od swobodnych wypowiedzi na temat św. Mikołaja. Następnie nauczyciel zaprasza dzieci do łańcucha gwiazdowego. Hasło do którego tworzymy skojarzenia to „MIKOŁAJ”.

Zasady tworzenia łańcuchów gwiazdowych:

- wypowiadam skojarzenia w takiej kolejności jak siedzimy,
- nie powtarzamy przykładów,
- jeżeli ktoś nie rozumie jakiegoś skojarzenia, to prosi o wytłumaczenie jego autora.

Nauczyciel zapisuje wszystkie przykłady. Czytamy je i dzielimy na kategorie np. wyrazy związane z wyglądem Mikołaja i inne przykłady. Na koniec opisujemy wygląd św. Mikołaja.

KOMENDA „MIKOŁAJ”

Dzieci stoją w kręgu. Nauczyciel wprowadza komendy i sposób reagowania na nie. „*Mikołaj*” – nachylamy się do przodu i udajemy, że niesiemy na plecach ciężki worek z prezentami, „*renifery*”- z rąk robimy rogi, „*elfy*”- z rąk robimy nad głową czapeczki, „*paczka*” – kucamy, „*adresat*” – pokazujemy na siebie, „*nadawca*” – pokazujemy wybraną osobę z kręgu. Gdy nauczyciel powie przed wybranym ustalonym hasłem

słowo „komenda” np. „komenda Mikołaj”, to należy wykonać polecenie i przyjąć wcześniej ustaloną pozę. A jeżeli powie tylko „Mikołaj”, to nie należy wykonywać polecenia. Jeżeli ktoś się pomyli, to obiega stojące w kole dzieci.

PISZEMY LISTY

Wcześniej należy przygotować tekst z podręcznika „List do Mikołaja” pocięty na fragmenty zgodnie z budową listu oraz kartki w dwóch kolorach – na jednym wyrazy oznaczające elementy budowy listu, a na drugim kolorze zawartość każdego elementu.

Działanie rozpoczynamy od analizy budowy listu. Nauczyciel kładzie na środku kartki w dwóch kolorach. Na kartkach w jednym kolorze napisane są hasła: MIEJSCE I DATA, NAGŁÓWEK, WSTĘP, ROZWINIĘCIE, ZAKOŃCZENIE, PODPIS, DOPISEK, a na kartkach w innym kolorze zdania: Gdzie i kiedy piszę list. Do kogo piszę list. Rozpoczynam list. O czym opowiadam i podaję informację. Żegnam się z odbiorcą. Podpisuję list. Postscriptum, czyli informacja dopisana w ostatniej chwili.

Działanie rozpoczynamy od ułożenia elementów budowy listu w odpowiedniej kolejności – dzieci wspólnie układają kartki uzasadniając swoje decyzje. Następnie do ułożonych elementów budowy listu odpowiednio układają kartki ze zdaniami.

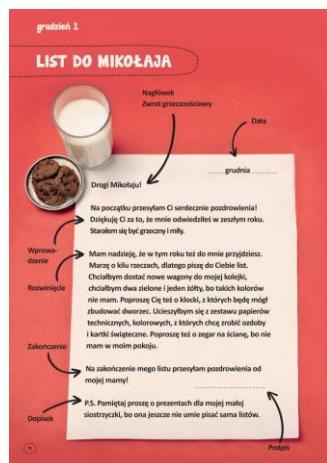
Miejsce i data.

Gdzie i kiedy piszę list.

NAGŁÓWEK, ZWROT GRZECZNOŚCIOWY

Do kogo pisze list.

Po tych działaniach dzieci dostają list z książki (lub przygotowany przez nauczyciela) pocięty na fragmenty i odpowiednio je dopasowują i czytają. Na koniec przechodzimy do pracy z tekstem – czytamy 2-3 razy tekst listu, zwracając uwagę na zwroty grzecznościowe, pisownię wielką literą, przecinki przy wyliczaniu.

PREZENTY – praca z podręcznikiem

Rozpoczynamy od zabawy. Stoimy w kręgu. Nauczyciel wprowadza dzieci w działania. Kładzie na środku wielkie pudło i mówi, że są tam różne prezenty przygotowane przez św. Mikołaja. Można również wyobrazić sobie pudło. Chętne dzieci po kolei podchodzą do pudła. Otwierają je i udają, że wyszukują prezent, który wyciągają i pantomimicznie pokazują jego zastosowanie. Pozostali mają za zadanie odgadnąć nazwę prezentu. Nazwy prezentów zapisujemy na tablicy.

Następnie przechodzimy do pracy z podręcznikiem. Rozwiązujemy zagadki i uzupełniamy krzyżówkę „O co dzieci prosiły Mikołaja”.

NASZE WYMARZONE PREZENTY

Należy przygotować białe kartki papieru formatu A5 i paski papieru dla każdego dziecka.

Zaczynamy od przygotowania się do działania. Dzieci zastanawiają się, co chciałoby dostać w prezencie. Na kartkach formatu A5 rysują swoje wymarzone prezenty i z pomocą nauczyciela zapisują ich nazwy na paskach papieru. Następnie wszyscy siadają w kręgu ze swoimi pracami (prezent i jego nazwa). Nauczyciel zaczyna mówić pierwszą zwrotkę wiersza „Szósty grudnia” Haliny Szal.

Uczymy dzieci na zasadzie echa – nauczyciel mówi po jednym wersie, a dzieci powtarzają.

*6 grudnia - jak dobrze wiecie,
Święty Mikołaj chodzi po świecie.
Dźwiga swój worek niezmordowanie
i każde dziecko prezent dostanie.*

Umawiamy się z dziećmi, że wspólnie mówimy wyćwiczony tekst wiersza,

a następnie pięć kolejnych osób wymienia swoje imię i wymarzony prezent (mówimy w trzeciej osobie) np.

Kasia, dostała grę w którą zagra z całą rodziną.

Kuba, rower z dużymi kołami.

Można podać 2-3 przykładowe wypowiedzi i zachęcić dzieci, aby coś powiedziały o swoim prezencie – wyglądzie, przeznaczeniu, czasie oczekiwania, itp. Następnie znowu mówimy tekst i kolejne osoby wypowiadają się.

Dla nauczyciela: Ćwiczenie programowania systemu języka – budowanie zdania. Ćwiczenie użycia formy biernika: CO? dostały dzieci.

ALFABET I PREZENTY – praca z podręcznikiem

Dzieci losują litery alfabetu zapisane na kartkach (każda litera na osobnej kartce). Do losowania dajemy tyle liter ile jest dzieci. Ostatnie litery zostawiamy. Nauczyciel wypowiada kolejne litery alfabetu, a dzieci ustawiają się w szeregu jedno obok drugiego zgodnie z kolejnością alfabetyczną. Litery, które zostały układamy w odpowiedniej kolejności na tablicy. Prezentujemy kolejne litery odczytując je z kartek i z tablicy. Następnie nauczyciel wprowadza pojęcie alfabetu, ilości liter w polskim alfabecie oraz zachęca dzieci do podawania przykładów wykorzystania alfabetu w codziennym życiu.

W następnej rundzie dzieci wymieniają się kartkami z literami jednocześnie wypowiadając z pomocą nauczyciela kolejne litery alfabetu. Na koniec ustawiają się w odpowiedniej kolejności głośno wypowiadają alfabet. Odkładają litery układając je na podłodze w kolejności alfabetycznej. W kolejnym etapie nauczyciel kładzie karteczki w dwóch kolorach. Zadanie – napisać na karteczkach imiona dzieci na kolejne litery alfabetu i przykłady prezentów. Dzieci biorą karteczki, zapisują na odpowiednich kolorach nazwy imion i przykłady prezentów. Zapisane karteczki kładą na dane litery. Na każdej literze powinny znaleźć się karteczki w dwóch kolorach. Po określonym czasie sprawdzamy czy wszędzie są dwie karteczki. Jeżeli nie ma, to wspólnie wymyślamy przykłady, zapisujemy i odpowiednio kładziemy. Na koniec prezentujemy wspólną pracę. Dzieci stają przy kolejnych literach alfabetu, odczytują położone karteczki. Po krótkiej chwili na przygotowanie nauczyciel wypowiada literę, a dzieci na podstawie karteczek mówią proste zdania np. Dla Agatki aniołek. Dla Beaty bierki. Dla Czarka czekolada. Nauczyciel zapisuje na tablicy kolejne litery i przykłady np. A – Agata, aniołek, B - Beata, bierki.

Po tych praktycznych działaniach przechodzimy do pracy z podręcznikiem – dzieci uzupełniają na podstawie wcześniejszego działania tabelkę wpisując przykłady prezentów na kolejne litery alfabetu. Sprawdzają poprawność zapisu z zapisem na tablicy. Uczniowie mogą zapisywać swoje przykłady.

„MIKOŁAJ, KOMIN, PREZENT”

Dobieramy się trójkami. Dwie osoby trzymają się za ręce tworząc komin. Trzecia jest Mikołajem i wchodzi do utworzonego domu. Nauczyciel wydaje polecenia, a dzieci wykonują wcześniej omówione czynności. Na hasło „ Mikołaj”- Mikołaj zmienia komin, a dzieci tworzące komin stoją. Na hasło „ komin”- komin zmienia Mikołaja. Na hasło „prezent”- wszyscy zamieniają się miejsca tworząc nowe trójki.

DLA KOGO? CO? – praca z podręcznikiem

Na podstawie wcześniejszych działań dzieci wybierają sobie przykłady i zapisują w zeszycie lub w podręczniku.

Dla Agatki – aparat.

Dla Bartka ...

Dla nauczyciela: Ćwiczenie programowania systemu języka - ćwiczenie odmiany rzeczownika: forma dopełniacza imion: DLA KOGO?

„SZKOLNI PRZYJACIELE. ŚWIĘTY MIKOŁAJ” – praca z podręcznikiem

Dzieci wygodnie siedzą lub leżą, a nauczyciel lub chętne dziecko czyta tekst „SZKOLNI PRZYJACIELE. ŚWIĘTY MIKOŁAJ”. Można przeczytać 2-3 razy z podziałem na role i wspólnie omówić tekst oraz podzielić się swoimi wrażeniami, doświadczeniami.

WÓR – WORY – praca z podręcznikiem

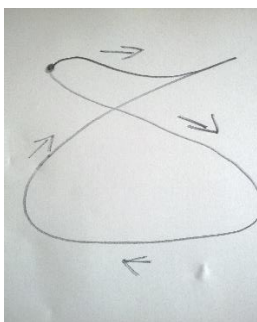
Działanie rozpoczynamy od rytmicznego wierszyka z pierwszej klasy „Idzie drogą starszy pan...”. Tym razem interpretujemy wierszyk ruchem i sposobem wypowiedzania. Dzieci stoją w rozsypance. Nauczyciel mówi po jednym wersie wierszyka i dowolnie interpretuje tekst ruchem (chodzi, ilustruje dowolnie tekst, mówi z różnym natężeniem i w różny sposób), a dzieci powtarzają.

*Idzie drogą starszy pan,
długą, białą brodę ma.
Wór prezentów ma na plecach,
chyba na nie właśnie czekasz?*

Na koniec nauczyciel rysuje na tablicy duży wór i mały worek, dużą brodę i małą bródkę, małą główkę i dużą głowę, duże koło i małe kółko. Dzieci próbują odgadnąć, co łączy te wyrazy. Na koniec ustalamy, że te wyrazy piszemy przez „ó”, a inne formy wyrazów przez „o”. Nauczyciel wprowadza zasadę pisowni „ó”. Będziemy przy każdej okazji szukać takich wyrazów i zapisywać je. Można z tyłu zeszytu zrobić miejsce na słowniczek. Na jednej kartce u góry zapisujemy np. ó – o i przy każdej okazji zapisujemy wyrazy z ó wymiennym.

Po praktycznych ćwiczeniach przechodzimy do pracy z podręcznikiem i zapisujemy wg wzoru wymienione przykłady w zeszycie.

MATEMATYKA – worki, rysowanie, wycinanie, zadania tekstowe, logiczne, liczebniki
Należy przygotować białą kartkę, kredki, paski bibuły. Cztery worki z kolorowego papieru do zadań logicznych (żółty, czerwony i dwa niebieskie).

Dzieci składają kartkę A4 według instrukcji – kartkę kładziemy pionowo i składamy na połowę (baza książka) i jeszcze raz na połowę. Rozkładamy – mamy liniaturę. Kartkę kładziemy poziomo i składamy bazę książkę i bazę szafę. Rozkładamy mamy liniaturę z 4 polami do narysowania worków.

Po przygotowaniu liniatury, mówimy wierszyk i w każdym okienku rysujemy jeden worek.

WORKI – zadanie logiczne

Nauczyciel przygotowuje 4 worki na prezenty (żółty, czerwony i dwa niebieskie) i układa je w takiej kolejności.

Następnie czyta dzieciom tekst zadania (tekst na kartce, na tablicy multimedialnej)

Na półce stoją 4 worki z prezentami dla dzieci Kasi, Bolka, Adama i Oli. Worek Kasi nie jest czerwony. Worek Bolka i Oli są takiego samego koloru. Worek Oli sąsiaduje tylko z jednym workiem. Powiedz, które worki są czyje?

Dzieci analizują zadanie, argumentując swoje wypowiedzi i przyporządkowują imiona dzieci. Następnie kolorują swoje narysowane wcześniej worki – tak jak w zadaniu. Wycinają worki, zawiązują kokardki z pasków bibuły.

Przygotowane worki wykorzystujemy:

- do przeliczania i porównywania (ile niebieskich, ile czerwonych, ile żółtych).
- do układania zadań tekstowych,
- zapisywania liczebników – sprawdzenie przygotowania prezentów (dzieci bawią się w elfy przygotowujące prezenty) – na pierwszej półce jeden worek, na drugiej – dwa, na trzeciej – trzy, itd.

Najpierw układają worki zgodnie z instrukcją, a potem zapisują notatkę do zeszytu. Kto skończy może ozdobić stronę rysunkami worków, Mikołajem, czapkami elfów.

- 1- jeden
- 2- dwa
- 3- trzy, itd.

PODSUMOWANIE LEKCJI

O czym trzeba pamiętać pisząc list?

Kto potrafi wymienić litery alfabetu?

ZABAWA POŻEGNALNA – MIKOŁAJKI na melodię *Jingle Bells*

Bzowska L., Kownacka R., *Uczymy się bawiąc klasa I, II, III. Propozycje bloków tematycznych, zabaw i metod aktywizujących w klasach I-III*, Wydawnictwo KLANZA, Lublin 2000.

Bzowska L., Kownacka R., *Uczymy się, bawiąc z Naszym Elementarzem część 1,2,3,4. Propozycje zabaw i metod aktywizujących*, Wydawnictwo KLANZA, Lublin 2015.

Niniejszy scenariusz jest fragmentem autorskiego programu NAUCZANIE JĘZYKA POLSKIEGO DZIECI POLONIJNYCH SEN. Jest własnością Stowarzyszenia Edukacyjnego Nauczycieli (Polish Teachers Association) w Dublinie i jako taki objęty jest prawami autorskimi. Kopiowanie, powielanie oraz rozpowszechnianie jego treści, w całości lub we fragmentach, jest możliwe wyłącznie za pisemną zgodą Zarządu Stowarzyszenia.